

A közel évszázados múltú
esztergomi alma mater
sok papot, szerzetest,
reál és bölcsész műveltségű embert adott
a magyar társadalomnak

Fotó: Merényi Zita

A békéért és a lelki gyarapodásért

Kilencvenéves a Franka

Ideán ünnepli fennállásának kilencvenedik évfordulóját az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium és Kollégium, közismert nevén a Franka. A közel évszázados múltú alma mater sok papot, szerzetest, reál és bölcsész műveltségű embert adott a magyar társadalomnak. Varga Kapisztrán ferences szerzetessel, a nagy múltú katolikus oktatási intézmény lelki igazgatóhelyettesével beszélgettünk.

– Hogyan, milyen körülmények között jött létre kilencven esztendővel ezelőtt az esztergomi ferences gimnázium?

– Ez nagyon érdekes történet, és visszavehető XIII. Leó pápának a ferences rendet érintő reformjaihoz. Ezek az intézkedések Magyarországon felszámolták a jozefinizmust, amely II. József után még több mint száz évig élt. A ferencesek már a XVIII. században is tanítottak Esztergomban. A jezsuiták feloszlata után először a ferencesek vették át a gimnáziumot, tőlük pedig a bencések. A századforduló nagy ferences alakjai közül először Buttykay Antal – a Budapestet újraevangelizáló „három nagy B” egyike –, majd pedig a Szűz Máriáról Nevezett Ferences Rendtartomány vezetősége is fontosnak tartotta, hogy rendi növendékeink a saját iskolánkban érettségizzenek.

(Folytatás a 3. oldalon)

Angyali erők állnak mellettünk

Erdő Péter bíboros
megáldotta
az új közösségi házat
az albertfalvi plébánia
hároms ünnepe
6. oldal

Isten küldöttei

Harmincéves
a Szentjánosbogar Közösség
8. oldal

Egy hivatás a „csodalábas” gyermekéért

Beszélgetés
Szabó Miklós Károllyal,
a hit és az orvoslás
kapcsolatáról
11. oldal

Ferenc pápa köszönőlevelet küldött Erdő Péter bíborosnak

(2. oldal)

Ajándék, hogy újra együtt lehetünk

Nagymarosi Ifjúsági Találkozó két év után ismét élőben

Három online találkozó után ideán ősz-szel, október 2-án ismét élőben, személyes formában rendezték meg a Nagymarosi Ifjúsági Találkozót a járványügyi rendelkezések betartásával. „Mid van, amit nem kaptál?” – ez az újszövetségi mottó alapozta meg az előadásokat, műhelybeszélgetéseket.

Két év után ismét benépe-sült a nagymarosi plébániakert az ősz színeivel, fényeivel gyönyörködtető októberi délelőttön. „Ajándék, hogy az online alkalmak után ismét együtt lehetünk” – hangsúlyozta a találkozó kezdetén a két moderátor, Földváry Katalin és Balázs András, akik köszöntötték a jelenlévőket, illetve azokat, akik a média segítségével követték a rendezvényt.

A nap nyitányaként a Baja Barátok Zenekar Szentlélek-hívó dallal kezdett, s a zenés áhitaton elhangzott: „Köszönjük, Urunk, hogy a nehéz idők után most együtt lehetünk! Add, hogy a feltámadásba vetett hitben, a szeretet jézusi üzenetével a lelkünkben meg tudjunk újulni! Köszönjük a közösséget, a jó időt, hiszen minden tőled van, s áldunk ezért.”

Dobszay Benedek ferences szerzetes a találkozó szervezői nevében köszöntötte a fiatalokat: „Az online rendezvények után jó újra látni titeket, végre nem a kamerákat kell nézni. Isten hozott mindenkit!” – mondta, majd rövid beszédében kitért arra, hogy a találkozó bibliai mottója, kérdése – „Mid van, amit nem kap-

tál?” (1Kor 4,7) – önvizsgálatra indíthatja az embert, valamint arra, hogy elgondolkodjon a kapcsolatairól is.

Ez utóbbi gondolat átvezetett a nap főelőadójának témájára. Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) alelnöke a nap mottójához kapcsolódva mesélt az életéről.

Berta Tibor tábori püspök
az Isten országa felé vezető útról
beszélt a fiataloknak

Bevezetésként egy fényképről beszélt, amelynek sokszorosított példányait az önkéntesek kiosztották a fiataloknak. „A fotón egy kicsi lány néz ránk egy törött tükörből. Akár ő is kérdezhetné tőlünk: mid van, amit nem kaptál? A kislány az ország legszegényebb településére született, nagyon sok testvére van, az anyukája neveli őket, alkoholista apukája nemrég halt meg. Nagyon aranyos és szeretetre méltó a képen, de amikor majd nagy lesz, bizonyára nagyon okos mondatokat fog hallani a »jóléti erkélyről«, ahol élünk, például olyanokat, hogy »miért nem dolgozol?«, meg, hogy »miért nem tanultál?«.”

(Folytatás a 6. oldalon)

Az igazi sikereimnek a gyerekeimet tartom

Pindroch Csaba színművész az apaságról

Bányász és paraszti-kisbirtokos felmenői voltak, ő pedig már a világot jelentő deszkákon állhat a fényben. Mégis mindennél többre tartja, amikor a családja körében lehet. Büszke a tehetséges gyerekeire, de rejti, védi őket a nyilvánosság elől. Többször megtapasztalta, mekkora ereje van a bocsánatkérésnek a sértő és a sértett fél életében. Szent József évében Pindroch Csaba mesélt nekünk a felmenőiről, apaszerepeiről és gyermekeiről.

– Három gyermeke van. Ön szerint mi az apaság lényege?

Hogyan éli meg ezt?

– Volt egy időszak az életemben, amikor huszonnégy órában színész voltam, mert ez érdekelt. Negyvenévesen rádöbentem, hogy csökken-

támaszt, a biztonságot, a helyes utat jelentse nekik. Ezen a téren követtem el hibákat, mint mindenki, de bocsánatot kértem a gyerekeimtől. Legalább az megmarad bennük, hogy ha apa hibázott, tudott bocsánatot kérni.

– Nemrég szabadúszó lett, sok időt tölt a családjával.

(Folytatás a 9. oldalon)

Gerhard Richter művészete
a Nemzeti Galériában
A nyolcvanéves Tardy László ünnepe
a Mátyás-templomban
Beszélgetés Szabó Tibor Dante-kutatóval
Könyv: Klara és a Nap

ISSN 0133-1205

21041

9 770133 120548

(Folytatás az 1. oldalról)

Addig is voltak úgynevezett Collegium Seraphicumok, ahol a rendbe belépő fiatalok leérettségiztek, de ez nem volt államilag elismert érettségi. Így merült fel a gondolat már az első világháború előtt, hogy ismét legyen a rendnek saját gimnáziuma.

1928-ban Esztergomban internátust rendeztek be, az akkori kollégisták még átjártak a szomszédos bencés gimnáziumba. Az első tanév 1931-ben indult, mondhatjuk, a rendi reform hevületében, annak gyümölcseként. De sok minden más is történt azokban az időkben, ami ráirányította a figyelmet a rendünkre. 1926-ra esett Szent Ferenc halálának hétszázadik évfordulója, öt évvel később, 1931-ben pedig Páduai Szent Antal-év volt, ő ugyanis 1231-ben hunyt el. Mindezek következtében nagyon sok új hivatás született. Nyilván az iskola is ezért kapta a Szent Antal nevet. Szokatlanak számított, hogy nem magyar szentről neveztek el egy intézményt. Akkoriban az épület egy-, illetve kétemeletes volt. Az iskola megalapítása után kezdődött el a bővítése.

Az alapítás egyik különlegessége az volt, hogy nem az állam bízta meg a rendet az iskola működtetésével – ahogyan ez a többi tanítórend esetében történt –, hanem maga a rend akarta, hogy iskolája legyen.

– Hogyan és mikor vette fel végül a gimnázium Temesvári Pelbárt nevét, aki Mátyás korában élt, és messze földön híres ferences skolasztikus író, prédikátor volt?

– Érdeemes megjegyeznünk, hogy a magyar írók közül ő volt az, akinek a legtöbb kiadásban jelentek meg a művei Európában, s ezt mindmáig nem tudták felülmúlni. Az, hogy a gimnázium Szent Antal nevet viselte, 1945 után a kommunisták számára nem volt szalonképes. Meg kellett változtatni a nevet. Több elképzelés is volt, az egyik szerint Tomori Pálról, a másik szerint Temesvári Pelbártról nevezték volna el az iskolát. Végül a Temesvári név mellett döntöttek a provincia akkori vezetői. Ez még az egyházi iskolák 1948-as államosítása előtt történt. Intézményünk egyike volt annak a nyolc szerzetesi iskolának, amely mindvégig működhetett a szocialista uralom negyven esztendeje alatt, a szerzetesrendek 1950-es feloszlata után is.

– Az 1990-es rendszerváltozás után hogyan alakult a gimnázium és a kollégium sorsa?

– Akkoriban nagyon nagy volt a jelentkezők száma. Három párhuzamos osztályt indítottunk, két kollégiumi és egy bejáró osztályt. Ez 1998-ban változott meg úgy, hogy egy hat- és egy négyosztályos osztály indul. Így jelenleg is tíz osztályunk van.

– A Frankába kezdettől fogva csak fiúk járnak. Az ilyesmi ma már nagyon ritka. Miért döntött úgy a rend, hogy őrzi ezt a hagyományt?

– Régen ez volt a természetes, de ma már csak a pannon-

A békéért és a lelki gyarapodásért

Kilencvenéves a Franka

halmi bencések, a pesti piaristák – náluk nincs kollégium – és mi vagyunk, akik nem változtattak ezen a rendszeren. Az emberek nagy többsége ma már nem gondolkozik el azon, hogy a fiúk fejlődése

szempontjából biztosan az-e a legjobb, ha azonos korú lányokkal járnak egy osztályba.

A lányok ugyanis sokkal korábban érnek. Ég és föld a különbség egy tizenéves vagy tizenhat éves lány és fiú között. Egy ennyi idős lány már kész nő, a fiú meg még játszik. Ha együtt tanulnak, kik lesznek a jó tanulók? A lányok. Kik lesznek az empatikusak? Szintén a lányok. A fiúk csak később, huszonegy-huszonhárom éves korukra érik el a teljesítményük csúcspontját. S éppen ezért nem árt, ha a gimnazista korú fiúk „árnyékban vannak”, mert ez segíti elő a fejlődésüket. Így tudják serkenteni egymást a jóra, a tanulásra, egyfajta teljesítményre. Itt nem lehet odaadni reggel a füzetet a lányoknak, hogy másolják bele a házi feladatukat, ahogyan ez a koedukált iskolákban gyakran megtörténik. Nálunk senki nem írja meg a leckét a másik helyett. Vagy nézzük meg, hogy fociznak a fiúk! Ha maguk között játszanak, az teljesen másképpen történik, mint amikor ott van a partvonalon néhány lány. Ez utóbbi esetben ugyanis azonnal megjelenik köztük a rivalizálás, hiszen imponálni akarnak, míg magukban teljesen más világot élnek. Éppen ezért nagy kérdés: mikor és hogyan lesz egy fiúból férfi?

Tizenvalahány évvel ezelőtt a *Vigiliában* megjelent egy nagyon érdekes interjú: Várnai Jakab atya készítette az általam is ismert Amaral kenyai ferences novíciusmagiszterrel, aki elmesélte, hogy a novíciátus lényegét a törzsi társadalomban élő afrikai keresztények számára a fiúk beavatásával teszik érthetővé. Ezekben a társadalmakban a fiúkból azáltal válnak férfiak, hogy a törzs férfitagjai próbára teszik, majd pedig befogadják őket maguk közé. A mi helyzetünkre lefordítva próba alatt természetesen nem egy szokásos diákcsinny vagy a hatalmaskodás elviselését kell érteni, hanem valami nehezebb feladat elvégzését, például a beilleszkedést egy kö-

zösségbe, teljesítmény felmutatását és így tovább. Nos, ez az egyik alapja ennek a gimnáziumnak.

A másik pedig az, hogy ez egy klasszikus bentlakásos intézmény. A fiúk tizennyolc-

hús tanítási naponként mennek haza, így a kollégium meghatározó nálunk. Minden osztályban csupán néhány bejárós esztergomi vagy közelben lakó van, a többség kollégista. Kárpátaljától a Felvidékig, Soprontól Szegedig mindenhol vannak diákjaink. A kollégiumban azonban nemcsak „gyermekmegőrzést” végzünk. Napközben és a hétvégeken is olyan programokat tudunk nyújtani nekik, amelyekben máshol nem lehetne részük. Sportolás, kulturális rendezvények és megannyi időtöltés, amit a diákjaink maguknak találnak ki a kirándulásoktól kezdve a színházlátogatásokig. Nagyon gazdag a kínálat.

Ami így kifejlődik bennük, az azért fontos, mert nagyon sokszor azt látom, hogy ma nem a tehetség hiányzik a fiatalokból, hanem a tehetséget hordozó képességek. Ezek híján bicsaklanak meg életek, emiatt nem tudnak kiteljesedni. A kollégiumi nevelés erősíti ezeket a hordozóképeségeket.

– Mik ezek? Akarat, elszántság, szorgalom?

– Igen, például ezek. Aztán egyfajta fegyelmezettség, egymásra figyelés, türeklépesség, annak elviselése, hogy nem mindig minden történik úgy, ahogyan akarom, eltervezem. Mit teszek ilyenkor? Hogyan oldok meg nehéz helyzeteket? Mennyire vagyok például bajtársias?

– Az elmúlt kilencven évben hogyan hatott egymásra a ferences rend, az esztergomi iskola és a társadalom? A ferencesekről ma elsősorban nem a tanítás jut az emberek eszébe.

– Nagyon lényeges, hogy a kilencven évből negyven a kommunista uralom idején volt, amikor a rend fönnmaradásának záloga az iskola volt. Nem lehetett másként szerzetesi életet élni. A rendbe lépéskor például feltétel volt, hogy az ember tanár legyen.

A tanítás óhatatlanul is a rend gazdagodását eredményezte, mert a teológián kívül így mindenkinek szereznie kellett egy másik végzettséget is. Ez pedig rendkívüli módon szélesítette a látókörünket, hiszen mindannyian teljesen más szemszögből tudunk megközelíteni egy-egy témát, amikor beszélgetünk. Van, aki irodalmi vagy történelmi, más természettudományos vagy egyéb nézőpontból látja az adott kérdést. A rend általános iskolázottsági szintje sokat emelkedett a tanítás révén.

Szent Ferencnek van egy elbeszélése a tökéletes boldogság mibenlétéről. Ebben három témát említ, mint ami nem a tökéletes boldogság. Mint mondja, a tökéletes boldogság nem abban áll, hogy a testvérek minden pogányt megértérenek, hogy valamennyi uralkodó belép a rendbe, és nem is abban, hogy minden testvér párizsi egyetemi magiszter is. Ezek szerint akkoriban a rendnek három irányultsága volt: a misszió, a nagy uralkodó családokkal való jó kapcsolat ápolása és a

mít, hogy minden osztály mellett van egy ferences szerzetes, akivel a diákok találkoznak a mindennapjaikban, és láthatják, hogy nem a fizetésért dolgozik. Ez fontos tapasztalat. Jelentőségük van az olyan figyelmeztetéseknek is, mint például az, hogy „gyerekek, az ételt meg kell enni, semmit nem dobunk ki”. Hol kezdődik a környezet- vagy a természetvédelem? Talán éppen ott, hogy amit a tálból kivesszek, azt megeszem, étel nem kerülhet a kukába. Sok hasonló dolog van, ami abból következik, hogy a diákjaink egy szerzetesközösség, egy ferences közösség közelében élnek, tanulnak.

– A hagyományok őrzése és továbbadása mellett terveznek-e újításokat?

– Az utóbbi években hozzáfogtunk egy stratégia kidolgozásához. Ilyen korábban nem volt. Természetesen vetjük, hogy adott az iskola, ami hordozza, fenntartja a rendet. Szembe kellett néznünk azonban olyan kérdésekkel, hogy mi miért van éppen úgy, aho-

párizsi egyetem, tehát az oktatás. 1229-ben Párizsban, a Latin negyedben – tehát az egyetemi városrészben – és hamarosan az egyetemen is ott voltak már a ferencesek.

A társadalomra tett hatásonkat illetően lehet szűk körnek mondani, de mégiscsak hatezer körüli az itt érettségizettek száma, és a szentendrei ferenceseknél is körülbelül ugyanennyi. A többségről elmondható, hogy alternatívát kapott az életéhez. Ezt ma is fontosnak tartjuk. Kálmán Peregrin testvér kutatásaiból világossá vált, hogy annak idején miért kerültek a ferencesek a kommunista államhatáron titkosrendiségének látókörébe. Elsősorban azért, mert nagy számban kerültek ki innen papok. A papi és szerzetesi hivatás ugyanis alternatívaként jelenhetett meg az itt tanuló gyerekek számára, ez sokáig így volt. Jómagam például, amikor idejöttem tanulni, fogadtam a barátaimmal, hogy nem leszek pap.

Ma is nagyon fontos, hogy mit tudunk megjeleníteni a diákjainknak. Mindnyájan esendők vagyunk, de sokat szá-

ma. Az idén érettségizettek egészen kiválóak voltak, az egyik osztálynak 4,6, a másiknak 4,3 volt az átlaga. A diákjaink legnagyobb része továbbtanult, a jelentkezők nagy többségét felvették egyetemre vagy főiskolára.

Egyébként az sem baj, ha nem mindenki megy egyetemre, hanem hívó életet élő jó szakemberek kerülnek ki az iskolánkból. Az első osztályomban volt egy fiú, akinek nehezen ment a tanulás, végül is nem itt érettségizett, de az ország egyik legjobb ácsmeistere, vállalkozója lett belőle. Minden érettségi találkozón és összejövetelen ott van. A szavának súlya, hitele van. Ilyen emberekre van szüksége az országnak, teljesen mindegy, hogy az élet mely területén tevékenykednek.

– A gimnázium kapuja fölött ott áll a ferences rend mottója: Pax et Bonum. Hogyan hat a ferences lelkiség a kinti világra, ha kilép innen egy végzős diák?

– Először talán azt lenne érdemes tisztázni, miben áll ez a lelkiség, mit is jelent. Nem csak azt, hogy eljárak a templomba, nem is csak azt, hogy milyen vallási gyakorlatokat végeznek. Persze ezt is jelenti, de sokkal inkább azt, hogyan állok az étellel, a világgal. Ahogyan az Úristennel va-

gyan van, és meg kellett indokolnunk mindent.

Ma úgy tekintünk az iskolára, mint ahol koncentrikus körök mentén szerveződik az élet. A középpontban a Jóisten áll, köré emberek gyűlnek. Először is a szerzetesközösség. A csaknem száztíz tagú rendtartományból tizenheten élünk itt, ebben a közösségben. Ma ez a legnagyobb létszámú ferences rendház Magyarországon, és arra törekszünk, hogy egyfajta közösségi tanúságtételt adjunk a gyerekeknek. Körénk gyűlnek a tanár kollégák, a munkatársak, majd pedig a diákok, akiknek lehetőségük nyílik arra, hogy egy szerzetesközösség közelében éljék a tanulóéveiket.

– Milyen képet mutat az iskola a statisztikák tükrében?

– Kétszázötven körüli a tanulólétszám. Az elmúlt évek mélypontja után most mennek majd ki azok az osztályok, amelyekben nem volt teljes a létszám. Az alsóbb évfolyamokon osztályonként harminc körüli a diákok szá-

gyok, az hat arra is, hogy mit kezdek az emberi kapcsolataimmal. Képes vagyok-e kapcsolatokat teremteni másokkal? Hogyan közelítek egy emberhez? (Egyébként ebből a jelmondatból származik a reformátusok „Áldás, békeség!” köszöntése is.)

A pax egyértelműen a béke kívánása, ami Szent Ferentől származik, ahogyan a *bonum* is. Ez utóbbit jósnak szokták fordítani, de javat, javakat is jelent. Tehát nemcsak békét kívánunk a hozzánk betérőnek, hanem azt is, hogy gyarapodjék az élete. Minden olyan mozzanat, amikor ezt tapasztaljuk, örömmel tölt el bennünket. Nem kell itt nagy dolgokra gondolni! Elég egy érettségi találkozó, vagy az, ha egy volt diákunk eljön hozzánk a családjával, a gyermekeivel, vagy ha azt látjuk, hogy megtelik a templom, és ugrándoznak, zsi bonganak a gyerekek... Nos, ezek az igazi javak. És kicsoda öröm ez! Úgy gondolom, ez a bonum.

Kuzmányi István,
Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

„Egységben, közösségben, vonzásban”

Elkezdődött az első Kaposvári Egyházmegyei Zsinat

Szeptember 25-én Varga László megyéspüspök mutatta be a Kaposvári Egyházmegyei Zsinat nyitó szentmiséjét a kaposvári Szent Imre-templomban. A főpásztor hálát adott az eddig megtett útért, az előkészítő munkáért; majd a Szentlélek kiadását kérve megnyitotta a jövő májusig tartó zsinati folyamatot.

Az ünnepi szentmisén – amelyen Balás Béla emeritus megyéspüspök, valamint Szita Károly, Kaposvár polgármestere és Gelencsér Attila országgyűlési képviselő is részt vett – a szavazati joggal rendelkező zsinati tagok esküvel is megerősítették a szolgálatban való elköteleződésüket.

Az eskütételt követően szentbeszédében Varga László püspök a tíz zsinati munkadokumentumhoz kapcsolódóan a Szentlélek kiadását kérte és hálát adott a tématerületen folyó munkáért.

„Kérem a Szentlelket, hogy tanítson meg bennünket, papokat és világi híveket arra, hogy miként kell megnyerni másokat Krisztusnak. Sokkal többen vannak ebben az egyházmegyeiben azok, akik nem, vagy hamis dolgokat hallottak Krisztusról, mint akik ismerik és szeretik őt.

Rengeteg munka áll még előttünk, az evangelizációt nem lehet abbahagyni. A mi egyházmegyénk is missziós terület. Bárcsak átelnénk a felelősségünket, hiszen ha mi nem beszélünk az embereknek Krisztusról, akkor nem ismerik meg az üdvösséget.

Kiválasztottak és küldöttek vagyunk a keresztségünk óta. Kérem a Szentlelket, hogy ez a zsinat segítsen mindannyiunkat arra, hogy elköteleződjünk, s hogy égjünk az evangelizáció szolgálatában. Segítsen, hogy testvéreinknek, embertársainknak ne csak a sorsára, hanem az örök életére, üdvösségére is gondunk legyen.

Hálát adok minden családért ebben az egyházmegyében. Azokért is, akik meg tudták őrizni az egységüket, s azokért is, akiknek megtört az egységük, a mozaikcsaládokért, ahol egy gyermeknek sok szülője van. A mi egyházmegyénkben is a házasságok több mint fele felbomlik. Szükség van gyógyulásra!

Hívom a Szentlelket, hogy ez a zsinat segítse a családok sebeinek gyógyulását, s hogy a családjaink megújuljanak a szeretetben és hitben.

Hívom a Szentlelket, hogy a keresztény családok megjelenítsék a szentháromságos Isten szeretetét közöttünk.

Hálát adok a Jóistennek minden fiatalért, s mindazokért, akik az ifjúságpasztorációban szolgálnak; akik megértették és szívügyükké tették a fiatalok evangelizálását.

Hálát adok minden egyházközösségért, plébániáért ebben az egyházmegyében, s kérem a Szentlelket, hogy tegye ezeket az egyházközösségeket a közösségek közösségévé, ahol élet van, ahol a katolikus keresztények ismerik egymást és törődnek egymással, ahol senki nem közömbös a másikkal szemben. Kérem a Szentlelket, hogy élő közösségek szülessenek a falvakban és a városi plébániákban is, mert csak együtt tudjuk megmutatni Isten irántunk való és embertársaink felé irányuló szeretetét. Ezt csak közösségben tudjuk megélni.

Hálát adok a Jóistennek a szeretetszolgálatért. Azokért, akik odafigyelnek a szenvedő, megtört, peremre jutott, aszociális, szedett-vevéreink életére. Hálát adok mindenkinek, aki a hit titkából kiindulva felismeri és szolgálja a bennük élő Krisztust.

Hálát adok a roma testvéreinkért – nagyon sokan vannak a mi egyházmegyénkben is. Hálát adok minden paptestvéremért és testvéremért, akik elindultak közösséget vállalni velük. Akik szeretnék meghall-

gatni az ő örömeiket és gondjait, és velük is meg akarják ismertetni Isten szeretetét. Kérem a Szentlelket, hogy adjon bátor testvéreket, akik azok nyomába lépnek, akik ezen az úton már elindultak. Bátor, katolikus testvéreket, akik nem félnek közel menni és közösséget vállalni roma testvéreinkkel.

Hálát adok a Jóistennek a hitoktatásért, az Egyház tanító szolgálatáért. Nagyon sok hittanos van egyházmegyénkben, s azért kérem a Szentlelket, hogy ne csak a tudásukat gyarapítsuk, hanem egész lényüket evangelizáljuk, hogy legyen tapasztalatuk arról, mennyire szereti őket az Isten.

S hogy ne csak tudatában legyenek, hanem átéljék és beszélni is tudjanak róla diáktársaiknak.

Hálát adok a Jóistennek a liturgiáért. Azért, hogy ebben az egyházmegyében folyamatosan történik Isten dicsérete, dicsőítése, az Ige és az Eucharisztia szolgálata által. Hálát adok minden paptestvéremért, aki a szíven viseli a szentmisék bemutatását. Kérem a Szentlelket, hogy a liturgiáink gyönyörűek, Isten dicsőségéhez méltóak legyenek. Hogy felemeljük a

szíveket Istenhez, nemcsak a prédikációk által, hanem ahogyan bemutatjuk a szentmisét, ahogyan jelen vagyunk, ahogyan betölti a mi szívünket is a Szent és a szentség.

Hálát adok a szentségimádásért, ami nagyon sok helyen élő gyakorlat az egyházmegyénkben. Köszönöm minden paptestvéremnek, aki ezt szíven viseli.

Kérem a Szentlelket, hogy ez a forrás minden egyházközösségben megnyíljon, hogy mindenhol legyenek olyanok, akik hajlandók időt szánni az Oltárszentségben köztünk levő Krisztus imáadására.

Kérem a Szentlelket, hogy a mi egyházmegyénkben is megszülessen az Imádság Háza szolgálatában az az ajándék, amely huszonegy órán keresztül, a hét minden napján dicsőíti az Isten, mert ez egy élő, eleven forrás. Harmincöt éve tanúskodom róla.

Hálát adok a Jóistennek az anyagiakért. Azért, hogy tud működni az egyházmegyénk, hogy tudunk fizetni az alkalmazottaknak, hogy az intézményeink és a templomaink építéséhez, felújításához megkaptuk az anyagi lehetőségeket. Kérem a Szent-

lelket, hogy óvjon meg minket a mammon imádatától, hogy szabaddok maradjunk.

Hálát adok a Jóistennek mindenkiért, aki ebben az egyházmegyében kereső. Keresi az igazságot, a szeretetet, a szépet és a jószágot.

Arra kérem a Szentlelket, hogy tanítson meg minket a párbeszéd művészetére. Hogy tanuljunk meg párbeszédben lenni azokkal, akik az Egyházon belül keresők, vagy az Egyházon kívül vannak és keresik az igazságot.

Kérem a Szentlelket, hogy legyen bátorságunk meghallgatni őket, és legyen bölcsességünk arra, hogy helyes választ adjunk nekik.

Hálát adok a Jóistennek a zsinatunkért, és azt kérem a Szentlelkektől, hogy a szeretet új pünkösdjét árasztssa ki a Kaposvári Egyházmegye minden tagjára – hangzott el a kaposvári megyéspüspök prédikációjában.

*

Az első Kaposvári Egyházmegyei Zsinatot Varga László megyéspüspök 2018-ban, az egyházmegye alapításának 25. évfordulóján hirdette meg. A főpásztor a papokkal és a hívekkel együtt arra keresi a választ, hogy miként lehet vonzó módon megszólítani az embereket az evangéliummal, a krisztusi örömhírral, s hogyan lehet őket közösséggé formálni. Erre utal a zsinat mottója is: „Egységben, közösségben, vonzásban”.

Az elmúlt három évben lezajlott az előkészítő folyamat.

Ösztől négy alkalommal gyűlnek össze a zsinati tagok, akik a munkadokumentumokban előterjesztett javaslatokat megvitatják, és végül szavaznak róluk. A zsinat lezárását és a záródokumentum kihirdetését előreláthatóan 2022. május 28-án, az egyházmegyei napon tartják.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

AMORIS LAETITIA-CSALÁDÉV

A termékennyé váló szeretet

Gyermekek a családban

Ferenc pápa Szent József ünnepén megnyitotta az Amoris laetitia-családévet. A Szentatya szándéka alapján egy évet szánunk arra, hogy a családban megélt szeretetről kezdetű apostoli buzdításról gondolkodjunk, és elmélyítsük annak tartalmát. A pápai dokumentumról Bognár István, a győri Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet spirituális és dogmatikatanára írt ismertető sorozatot. Ennek következő, az apostoli buzdítás 5. fejezetéről szóló részét adjuk most közre.

Ferenc pápa – miután kiemelte a házastársi szeretet elsődleges szerepét Isten eredeti elgondolásában – még egy külön fejezetet szán annak nyomatékos hangsúlyozására, hogy e szeretet nem merülhet ki csupán a házastársak egymás iránti kapcsolatában. Ez a második központi fejezet a gondolatmenetében Szent II. János Pál pápa szavaira épít, akinek éppen negyven évvel ezelőtt, 1981 őszén jelent meg a Familiaris consortio kezdetű, a családról szóló apostoli buzdítása.

Első helyen Ferenc pápa arról beszél, hogy a házastársak, amikor egymásnak adják magukat, önmagukon túl a gyermeket ajándékozzák egymás-

nak mint szerelmük eleven képét, a házastársi egyesülés örök jelét. Az élet ugyanis Isten ajándéka. Amikor egy új emberi élet megfog, az egyszerűen elbűvöl minket. Szükséges, hogy már a születése előtti kilenc hónapban, az érkezése előtt érezze minden gyermek, hogy már előbb szeretették, még mielőtt ezt bármivel kiérdemelhetné volna. A Szentatya egyszerűen gyaláztatnak nevezi, amikor egy gyermek világgjöttét tévedésnek tekintik, vagy érkezését kezdettől fogva elutasítják, amikor magára hagyják, megfosztják jövőjétől. Jézus szava, melyet Jákob kútjánál mond a samariai asszonynak, ide is vonatkozatható: „Ha ismer-

néd az Isten ajándékát!” (Jn 4,10) Egy új gyermek ajándéka, akit az Úr egy édesanyjára és egy édesapára bíz, mindig az elfogadással kezdődik, az életre szóló védelmezéssel folytatódik, és végső célja az örök élet öröme. Milyen csodálatos, ahogy a szülők is részt vehetnek Isten teremtői művében, s ők választhatják meg azt a nevet, amelyen majd az Atya fogja hívni minden gyermekét mindörökre.

A következő pontokban Ferenc pápa még jobban elmélyíti az Istentől áldott állapot, a várandósság idején már oly szükséges szeretetet. Nehéz, mégis egyszerűen oly csodálatos időszak ez. A Szentatya Jeremiás próféta meghívásának gyönyörű szavaira utalva (Jer 1,4–5) hangsúlyozza: minden gyermek öröktől fogva ott van Isten szívében, és fogantatása pillanatában megvalósul a Teremtő örök álma. Az Atya végtelen szeretetének tekintetével kell szemlél-nünk a kicsi, parányi magzatot. Ahogy Manilában, a 2015-

ös család találkozáson összegezte a Szentatya: „Minden édesanya és édesapa kilenc hónapban át álmodták születendő gyermeküket.” Nagyon fontos, hogy a gyermek kezdettől fogva érezze: várják! A szeretet tettei, a személyes névadás, a beszélni tanítás, a tekintet és a mosoly elengedhetetlenek: „Ez az a szeretet, ami elhoz egy szikrát Isten szeretetéből” – fogalmaz oly szépen Ferenc pápa. A teremtő Isten szeretetének ketten együtt a tolmácsai, tehát szükséges, hogy az Úr atyai és anyai arcát együtt mutassák meg gyermekeiknek. Bár az édesanyai szeretet gyöngédségét, odaadó mivoltát húzza alá első helyen a Szentatya, az apák szerepének, alakjának megfakulására, eltorzulására, nyugati társadalmunk egyre apátlanabbá válására talán még jobban kitér a következő pontokban. Gondolatait ezzel a mondattal fejezi be: „Nem jó, ha a gyermekek apa nélkül maradnak, és így idő előtt elveszítik gyermeki mivoltukat.”

A termékennyé váló szeretet kapcsán nagyon szépen ír a továbbiakban az örökbefogadás, illetve a nevelőszülőség nagylelkű útjairól is. Nem elég egy gyermeket világra hozni. Befogadni, Isten ajándékaként szeretni, és gondoskodni rólok: ebben áll a termékénység még tágabb értelme.

Végül szeretnék még felsorolni néhány fontos témát, melyeket a Szentatya is néven nevez. Külön beszél az Eucharisztia szociális dimenziójáról, vagyis Jézus valóságos jelenlétének megtapasztalásáról a szegényekben, a kitaszítottakban, a betegekben és az erre való nevelés fontosságáról. Úgy érzem, a Szentatya szeretné kitágítani a szűk panellások falait, hogy a kis családok ne szigetelődjenek el az Egyház és a társadalom nagy családjától. Korunk individualizmusa, s főleg az elmúlt évek és hónapok vírusfélelme oda vezetett, hogy egyre inkább bezárkózunk a kis családi fészek biztonságába, és a többi embert kényelmetlen veszély-

forrásnak tekintjük. Pedig, ugyancsak a Szentatya szavait idézve: „Ha egy civilizációban nincs hely az idősek, betegek, szegények számára, ha kiselejtezik őket, mert csak problémát jelentenek, akkor ez a kultúra igazi vége, mely halálos vírust hordoz magában.”

A tágabb család fogalmát ecsetelve külön ír még az öregekről, a nagyszülőkről. S bár az új házásoknak el kell szakadniuk a szüleiétől, a negyedik parancs megköveteli, hogy továbbra is tiszteljék őket. Az unokáknak ugyanis nagy szükségük van a nagyszülői hit, remény és szeretet megtapasztalására, a keresztény életben való meggyökeresedésre, s arra, hogy az idősök már a pusztá jelenlétükkel is segítsenek felfogni a nemzedékek folytonosságának tudatát.

Mario Benedetti idézetével zárjuk a Szentatya elmélkedését: „Mert az úton egymás mellett sokkal több vagyunk, mint kettő.”

Bognár István

SZENT GELLÉRT EMLÉKEZETE

Az egyházmegye első püspökét méltatták Szegeden

Szent Gellért a gondviselésben, a hitvallásban és a nehézségekkel szembeni küzdelemben is jó példa számunkra – hangzott el a szeptember 25-én bemutatott ünnepi szentmisén. A szegedi dómban Kiss-Rigó László prédikációjában arról beszélt, hogy nem a haláltól vagy a véletlentől kell félnünk, hanem az egész emberiséget veszélyeztető ideológiáktól.

Az egyházmegye első püspökére, a vértanú Szent Gelléltre emlékeztek szeptember 25-én a dómban, ahol Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök mutatott be ünnepi szentmisét az egyházmegye papságának jelenlétében. A főpásztor kiemelte, Szent Gellért tizenhat éven át szervezte, vezette és szolgálta a csanádi egyházmegyét, amely ma három ország területén található: nagybecskereki központtal Szerbiában, temesvári központtal Romániában, míg határon belül szegedi központtal működik, és mindhárom testvéregyházmegye tiszteli Szent Gellértet.

Kiss-Rigó László prédikációjában arról beszélt, hogy az evangélium, amelyet a szentek, köztük Gellért is megvalósított, üzenetet hordoz számunkra. Hangsúlyozta, a mostani szentmisén elhangzott evangélium három fontos tanácsot tartalmazott. Az egyik buzdítás a „Ne féljete!” volt, amely gyakori a Szentírásban, és arra figyelmeztet, hogy ne féljünk a vakorstól, a véletlentől és a haláltól sem. A püspök hozzátette, Gellért nem félt a fizikai küzdelemtől és a vértanúságtól, ő a pogány ideológiáktól félt.

Érdekes viszont, hogy ma ez épp fordítva van: félünk a fizikai szenvedéstől, miközben nem vesszük észre, hogy valójában a bomlott agyú ideológiák jelentenek veszélyt az egész emberiségre – figyelmeztetett Kiss-Rigó László.

A főpásztor elmondta, a másik üzenet a gondviselésre utalt: milyen csodálatos a teremtet világ, ha nem nyúlunk bele kártékonyan. Hozzátette, ma az egyik legnagyobb gond a depresszió, de ha az ember valóban hívő, kapcsolatban áll Istennel, akkor biztonságtuda-

ta van, mindenféle nehézség ellenére nem válik pesszimistává.

Gellért ezt megtapasztalta, képes volt megszervezni a közösséget egy sokkal fejlettebb világban, miközben mi

gondolkodásmódunkkal, ebben Gellért szintén jó példa mindannyiunknak.

Gellért Imre herceg nevelője volt, de remeteként, püspökként és vértanúként is

Elismerések Veszprémben és Szombathelyen

Szeptember 24-én az Árpád-házi Szent Margit-templomban bemutatott ünnepi szentmisét követően a Veszprémi Érseki Főiskola dístermében Udvardy György veszprémi érsek átadta az egyházmegyei Szent Gellért-díjakat.

völgyi Krisztián érseki irodaigazgató, valamint az intézményekben szolgáló lelképásztorok.

A díjátadón a Padányi Katolikus Iskola diákjainak műsorát tekintették meg a jelenlevők, majd Dékány Árpád Sixtus köszöntötte a megjelenteket.

A szentmisén a Veszprémi Főegyházmegye által fenntartott oktatási intézmények munkatársai – pedagógusai és technikai dolgozói – vettek részt, koncelebráltak Takáts István érseki helynök; Dékány Árpád Sixtus OCist emeritus apát, a helyi Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának vezetője; Torna-

Ezt Udvardy György érsek beszéde követte, amelyben megköszönte mindazok munkáját, akik a főegyházmegyei fenntartású intézményekben látnak el feladatokat. A díjazottaknak külön is hálóját fejezte ki, hiszen – mint fogalmazott – mindenkinek van bizonyossága, amire a meghívást kapták, ami jó, mert az ember

ennyi fejlődés után sem vagyunk képesek a Gondviselésbe vetett bizalommal megszervezni az életünket, pedig Istentől erőt kapunk minden megpróbáltatáshoz – tette hozzá.

Emlékeztetett, az evangélium harmadik tanácsa az, hogy legyünk tudatos hívők, vagyis ne kulturális értelemben, a hagyományokhoz hűen valljuk magunkat hívőnek, mert az nem ugyanaz.

Figyelmeztetett, tegyünk tanúságot a mindennapi életben tetteinkkel, magatartásunkkal,

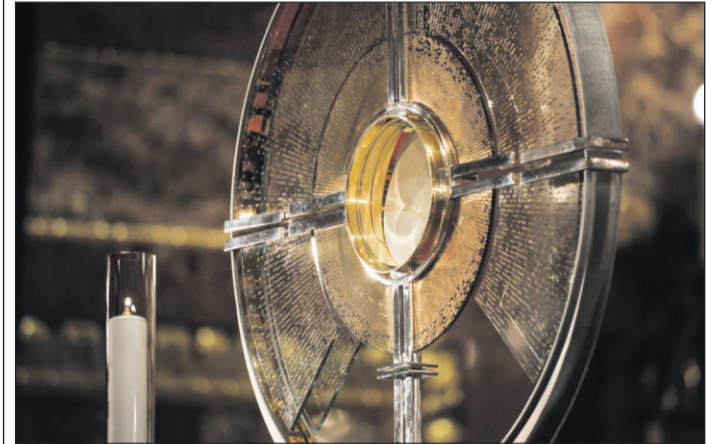
szolgált Istent és a magyarság krisztusi hitre térését. Az egyházmegyét Szent István bízta rá. Először hét főesperességre osztotta fel az egyházmegyét, majd annak érdekében, hogy elegendő papi utánpótlás legyen, káptalani iskolát hozott létre, később templomokat is építtetett. 1038-ban avatták szentté István királlyal és Imre herceggel együtt.

Forrás és fotó: Délmagyar.hu/Szeged-Csanádi Egyházmegye

Mondd el!

Várják a beszámolókat a NEK virtuális emlékkönyvébe

Véget ért az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK), a hatása azonban még korántsem. A NEK szervezői arra hívják a világesemény programjaiba bekapcsolódókat, hogy írják le élményeiket, tapasztalataikat, azt, hogy mit kaptak a kongresszus alatti napokban, és hogy mit tudnak belőle továbbadni.

„Minden forrásunk belőle fakad!” Rajtunk áll, hogy ittunk-e ebből a forrásból, és hogy továbbadjuk-e másoknak is – vélik a NEK szervezői, remélve, hogy a közösségek megerősödését, megújulását, gyarapodását hozza el a kongresszus hetében szerzett sok élmény.

Ne engedjük elveszni ezeket a pillanatokat, amelyekből akkor is meríthetünk majd, ha azt érezzük, hogy elfáradtunk, támogatásra szorulunk. Szerkesszük meg együtt a kongresszus virtuális emlékkönyvét! – olvasható a felhívás a NEK honlapján.

Akik szívesen osztják meg másokkal is a szeptember 5. és 12. között Budapesten rendezett világeseménnyel kapcsolatos élményeiket, gondolataikat, fényképes emlékeiket, *mondeld.iec2020.com* honlapon írhatják le tapasztalataikat. Az élménybeszámolókat a feldolgozást követően teszik közzé.

Forrás: Iec2020.hu
Fotó: Merényi Zita

Akolitulálkozó Zalaegerszegen

A Szombathelyi Egyházmegye 2019-ben végzett akolitusai és a várhatóan jövő év elején avatandó jelenlegi lektorok gyűltek össze az első alkalommal megtartott lelkinapra szeptember 25-én a zalaegerszegi Mindszenty József Gimnázium kápolnájában. Vendéglátójuk az egyházmegye pasztorális helynöke, az iskola lelkesze, Kürnyek Róbert volt.

A 2021 elején kezdődő online képzési alkalmak után először találkozott személyesen is a mintegy harminc akolitus és lektor.

A zalaegerszegi lelkinap szentségimádással kezdődött.

Ezt követően Császár István általános helynök tartott elmélkedést az imádságról és a szentségimádás fontosságáról. Az előadó a hétköznapi élet, egész életünk imádsággá váltásáról beszélt, kiemelve, hogy tudatosan kell Isten jelenlétébe helyezkedni, munkahelyen, családban, bármilyen tevékenységet végezve.

A lelkinap Székely János püspök mutatott be szentmisét. A szertartás elején a főpásztor köszöntötte a szolgálatot vállaló világi „munkatársakat”.

Szentbeszédében a megyéspüspök az „akolitusnak lenni” szó szerinti értelmezését adta meg: követni, a nyomában járni. Nem mást követni, mint Jézus Krisztust. Az ezzel járó önátadás harmas dimenzióban történik meg: a családban, az igehirdetés révén, illetve keresztyeink mindennapos viselésében, azok hordozásában – hangsúlyozta Székely János.

A Szombathelyi Egyházmegyében az elmúlt napokban elfogadott és a főpásztor által aláírt Akolitusok szabályzatában kötelezettségként szerepel a közös találkozókon, továbbképzéseken, rekollekciókon való részvétel.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye, Szombathelyi Egyházmegye

Megnyílt a Pasaréti Közösségi Ház edzőterme

A pasaréti ferences szerzetesek és a helyi hittanórák diákjai vehették birtokba először a közösségi ház legújabb létesítményét: a legmodernebb kondigépekkel felszerelt fitnessszert.

„Gyerekkoromtól kezdve lételemem a sport – emlékezett vissza Atanáz testvér, az egyik hitoktató. – Én magam is sokat tudtam kamatoztatni sportbéli tapasztalataimhoz lehet csatlakozni” – mondta el Ugron Éva igazgató.

„Gyerekkoromtól kezdve lételemem a sport – emlékezett vissza Atanáz testvér, az egyik hitoktató. – Én magam is sokat tudtam kamatoztatni sportbéli tapasztalataimhoz lehet csatlakozni” – mondta el Ugron Éva igazgató.

Az újonnan nyílt Pasaréti Közösségi Ház fő célkitűzése a klubélet újraélesztése mellett a közösségépítés. A legmodernebb gépekkel felszerelt tornaterem lehetőséget teremt a helyi fiataloknak a tartalmas időtöltésre, ahogyan jó időben a grillterasz is ezt a célt szolgálja.

„A házban több mint negyven hittanócsoport működik. Elősorban rájuk gondoltunk, amikor kialakítottuk a fitnessszert. Szeretnénk, ha a fiatalok számára lenne egy hely, ahol biztonságos körülmények között együtt lehetnek a barátaikkal. Minden esetben csoportos órákat tartunk, edzővel, órarend szerint. Ezek-

mat a szerzetesi életben. Előfordul mindenki, hogy nincs kedve felkelni és elmenni misére, vagy elfelejti az esti imát. Ha a sportolás során sikerül tudatosná válnunk, akkor azt át tudjuk vinni a lelki életbe is.” A ferences szerzetes rendtársaival együtt időnként szintén részt vesz az edzéseken.

A Pasaréti Közösségi Ház lélekemelő programjai mellett mostantól a testmozgásra is lehetőségük nyílik a környék lakóinak: kardio- és crossfitedzéseken vehetnek részt, valamint rendelkezésre áll a terem két evezőpad, két airbike, szobabicikli és futópad is.

Forrás és fotó: pasaretikozossegihaz.hu

Jobb emberként hazatérni

Bátai zarándoklat a családokért

A szeptember 18-án megrendezett hagyományos – immár nyolcadik – őszi bái zarándoklaton az egységben és szeretetben való kitartáshoz kértek megerősítést és támogatást Istentől a hívek. Több mint ezerötszáz érkeztek – buszokkal, motorral, kerékpárral vagy gyalog – Bátára, a Szent Vér-kegytemplom szabadtéri oltáránál celebrált püspöki szentmisére.

A gyalogos zarándokok imádkozva, énekelve haladtak a bái kegyhely felé. Az út során fáradtságukat és imádságaikat hozzátartozóikért ajánlották fel a résztvevők.

Mohácsról indulva kétszáz tettek meg a 24 kilométeres távot, Bátaszékről 10 kilométer gyaloglás után százötvenen érkeztek a Szent Vér-kegytemplomhoz.

A dunaszekcsői templomban – ahol évről évre megállnak a Bátára tartó gyalogos zarándok-

kok – Felföldi László pécsi megyéspüspök megáldotta a bejáratnál felállított keresztet.

A Mohácsról áldással induló kerékpáros zarándokcsapat polgármestere kíséretében tette meg a zarándokutat.

Több plébánia szervezett autóbust a hívek számára az egyházmegyei zarándoklatra.

A bái Szent Vér-kegyhely szabadtéri oltáránál bemutatott koncelebrált püspöki szentmisén az egyházmegye számos papja és ministránsa mellett

több mint ezerötszáz zarándok vett részt.

Felföldi László püspök a szentmise elején kiemelte: Isten szeretne valamit átadni. A főpásztor arra buzdított, hogy mindenki próbáljon meg félteteni mindent, ami zavarja és akadályozza az Istennel való találkozást. Mert ezt a találkozást Isten akarja, hisz ő hívott ide, és hogy a találkozásban őszinte, szabad és nyitott jelenléttel legyünk.

Hallgassunk Jézusra, akinek van gondolata, üzenete mindannyiunk számára és családunk számára is. Ez az a titok, ami megerősít. Jézus azért akar megállásra készíteni, leültetni minket, hogy az apostolokéhoz hasonlóan javítsa a szívünket, erősítsen a küldetésünkben, szeretetünkben és jószágunkban. Hogy kicsit jobb-ként tudjunk hazamenni: jobb szülőként, jobb apaként, jobb anyaként, jobb nagyszülőként, jobb papként. Mert ha holnapról nem lesz bennem egy érzés, hogy még többet tudok az Istennel kihozni az életemből, akkor nem voltam itt – fogalmazott a pécsi megyéspüspök.

A szentmise idején gyermekfelügyelet tette lehetővé a szülők részvételét a szertartáson. A fiatalok játékos és kézműves-foglalkozásokba kapcsolódhattak be.

Az egyházmegyei zarándoklaton a Katolikus Karitászt gyűjtést tartott helyben élő nehéz sorsú családok megsegítésére.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Isten küldöttei

Harmincéves a Szentjánosbogár Közösség

A Szentjánosbogár Közösség apraja-nagyja összegyűlt szeptember 26-án Budapesten a Magyar Szentek Templomában, hogy fennállásuk harminc évét megünnepeljék. Hálaadó szentmise Beer Miklós püspökkel, torta, tábortűz melletti beszélgetések – egy összetartozásában erős közösség pezsgő életébe nyertünk betekintést.

Valami elkezdődött harminc éve, örülök, hogy része lehetek – ezt az érzést sugározta mindenki arca a Szentjánosbogár 30. születésnapján a Magyar Szentek Templomában. Apró gyerekek, kamaszok és ifjak, szülők és nagyszülők sokasága ünnepelhetett azt, hogy egyetlen, a hite megerősítését és szolgálatát kereső plébániai családcsoport elindította és kibontakoztatta egy országos közösség életét.

A harmincadik évforduló alkalmat adott visszagondolni a kezdetekre, a növekedés főbb állomásaira, és megmutatta a jelent, melyben sok-sok fiatal találja meg a helyét. De a jövőt is előrevetítette, mert a harminc év alatt családot alapító „bogar” kisebb és nagyobb gyerekei már kóstolgatják a „bogárléletet”, és nem kétséges, hogy ráéreznek az ízére.

Az ünneplés a hálaadó szentmisével kezdődött. Megszólt az ének a közösség zenekarának kíséretében. A szentmise főcelebránsa és szónoka Beer Miklós nyugalmazott váci püspök volt, koncelebrált a közösségalapító, szintén kerek születésnapos Sajgó Szabolcs SJ, Koronkai Zoltán SJ, a Bogár jelenlegi jezsuita spirituális vezetője, Vízi Elemér SJ provinciális és a Bogár több papja.

Beer Miklós, aki püspökként kísérelte az egyházmegyeje területén, Dunakeszin születő közösség életét, sok szálon kötődik a Bogárhoz.

Kettős a feladatunk: befelé hálaadás, ima a megerősítésért és gyarapodásért, a karizmánkból fakadó életért, kifelé pedig a másikhoz való odafordulás – mondta a beszédében a püspök.

Az ünneplés a Magyar Szentek Templomának kertjében folytatódott. Teresa Worowska, a Bogár egyik alapítója nagycsaládjával van itt. Férje, gyerekeik házastársukkal, és az unokák, akik maguk is „bebo-garasodtak”. Teresát a kezdetekről kérdeztem.

1987-ben Dunakeszin a Jézus Szíve- és a Szent Mihály-plébánián megalakult egy közösség. Fiatal házaspár, egy-két kisgyerekek. Az első beszélgetés a felszínre került, mindannyiuk számára probléma, hogy valamiképpen megakadtak a hitben, valamit tenni kell. Felismerték, vége annak a fiatalságnak, amikor volt idő mindenre, gazdag volt a hitéletük zarándoklatokkal, táborokkal. Születtek a gyerekek, a lehetőségek nagyon beszűkültek. Hitbeli fejlődésre nem jutott idő, és a közösségben megfogalmazódott, nem érzik jól magukat ebben a helyzetben. Tudatosan rá akartak nézni, miben hisznek, milyen az egyházuk, mi a feladatuk. Atyákat hívtak meg, és sokat beszélgettek életük legfontosabb kérdéseiről, így a gyerekeikről is. Azt látták, kisebbséget alkotnak óvodában, iskolában, és tudták, évről évre egyre jobban alkalmazkodni fognak az őket körülvevő közeghez, a szülői hatásuk gyengül, a kortársé felerősödik. Nekik, szülőknél a hit

jelentette életükben a legfontosabb kapaszkodót, ezt szerették volna átadni a gyerekeiknek. Rájöttek, kell egy másik „banda”, s a közösségükben lévő hitoktatókkal klubot szerveztek nekik, 1989 nyarán pedig már az első tábor is. Ők lettek a „szentjánosbogarak”, nevüket Sík Sándor verse adta:

„Az Isten küld, Testvérem, Tinéktek, / Hogy sugárjai eleven tűzét, / Amik arcáról a szívembe égtek, / Sugározzam csendesen szerteszét, / Testvéreknél, kik az éjben járnak, / Az Isten küldött szentjánosbogárnak.”

Az első években kapcsolódott be életükbe Sajgó Szabolcs. Dunakeszin élt Fehér Ida testvér, aki titokban a Bíró Ferenc jezsuita atya által alapított Jézus Szíve Népleányai Társaságának volt a tagja. Segítette a házaspár közösséget, ő kapcsolta össze a dunakeszieket Szabolcs atyával, és így jött létre az első befogadó családos tábor 1991-ben Dunakeszin. „Sajgó Szabolcs hihetetlen impulzust adott nekünk, egyre jobban megismertük az ignáci lelkiséget, ez formált minket, hogyan éljük meg és adjuk át a hitet, hogyan lehetünk mindennap keresztények” – teszi hozzá Teresa.

A közösség ezen a vasárnapon Sajgó Szabolcsot is ünnepli, 70. születésnapja alkalmából köszöntik. Mindenki beszélni akar vele; mikor meg tudjuk szólítani, az örömről beszél.

„Valami olyan folytatódik, aminek szemlélhettem a születését, növekedését.

Megerősítő, hogy a Jóisten szeret bennünket, és akar velünk valamit. Ha mi a kisujjunkat adjuk, az neki elég.

Négy generáció van most itt együtt. Olyan emberek, akikkel az eltelt harminc évben egymást formáltuk. Megláttuk egymásban az értéket, segítettük saját kincsének felismerésében, és annak kibontásában.”

Pelsőczy Attila tizenkilenc évesen talált rá a Bogárra. „Elhívtak egy táborba, még épp belefértem az ifibe. A közösség magával ragadott. A közösség egyik legnagyobb erőssége, hogy semmilyen szempontból nem voltam kívülálló, éreztem, hogy szeretnek, befogadnak. Segítőként megmaradtam a Bogárban. A környezetben mindenkit hívtam, mert nekem olyan jó volt. Szerettem volna, ha ebben másoknak is része van. Bekapcsolódtam a szervezésbe, ahol tudtam, igyekeztem valamit hozzátenni, visszaadni abból, amit kaptam” – mondja Attila.

A Bogár egyik különlegessége, hogy táboraikban a bogarak befogadó családo-knál laknak. Táboraik

vándorolnak az országban, falvak- városok a vendéglátók. A harminc év alatt százötven településre jutottak el. Szilvácsku Zsolt, aki a helyszín kiválasztásában is segített, elmondta, nem egyszer élték át a csodát, hogy előzetesen mindössze huszonöt család jelentkezett a százhatvan gyerek befogadására, de az érkezésre mindenki kapott befogadó otthont.

Évközben a bogárlélet klubokban folyik. Önszerveződően létrejövő csoportok kérhetik a Bogárhoz tá-mogatását, adott esetben vezetőt is biztosít a közösség, ha erre igény és lehetőség van – tájékoztatott Kisdi Benedek, az iroda koordinátora, akit keresni kell, ha valaki csatlakozni szeretne.

A bogarak ünneplése még hosszú időre tart. Táborúzzal fejezték be az estét. Hamarosan újra találkozhatnak, előtük áll a metabajnokság, és kezdődik országsszerte a klubélet, hogy „Isten küldötte szentjánosbogárként” sugározzák a szívükbe égett szeretetet.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Az igazi sikereimnek a gyerekeimet tartom

Pindroch Csaba színművész az apaságról

(Folytatás az 1. oldalról)

Nagyon jó tapasztalat volt, amikor a járvány idején együtt voltunk otthon, pedig kemény meccseket vívtunk a gyerekekkel. Órbottyánban élünk, Budapest mellett. Nagy kertünk van nagy házzal, akad benne tennivaló. Sokat dolgoztam kint, először magaságásokat készítettem, aztán gyepesítettem, téglafalat raktam vagy kétszáz négyzetméteren. Mondták is, milyen szép, hogy a gyerekeidet arra neveled, meg kell fogni a lapát végét. Pedig csak kimenekültem egy kicsit (nevet). A kétkezi munkában látja az ember a befektetett energia eredményét, emiatt élvezi. A gyereknevelésben sokszor tehetetlenek vagyunk, annak az eredménye nem annyira látványos, ráadásul sokat idegeskedünk azon, ha valamit elrontottunk. Például elhatározzuk, hogy a gyerek nem fog tévét nézni vagy a telefonon lógni, később mégis megengedjük neki. Már a hét éves is jobban ért a telefonhoz, mint én, persze nyilván nem a káros tartalmakat nézi. Tizenkét éves a lányom, egyházi iskolába jár, nagyon jó az ottani közösség. Más intézményekben – legyen az akár belbudai általános iskola, akár vidéki szegregációs iskola – ebben az életkorban már eléri a gyerekeket a sok nem kívánt tartalom.

– Mi az, amit elsősorban adni szeretne a gyerekeinek?

– Van egy jó barátom, aki egész életében arra törekedett, hogy pénzt keressen, éjjel-nappal melózott. Megerősített abban, hogy minél többet legyen együtt a családdal, mert ő gürcölt, hogy a gyerekeinek legyen lakásuk, de felnőve azt mondták neki: „Apa, nem voltál velünk. Nem mentünk sehova, nem csináltunk közös programokat.” Hát, mi pedig nagyon is. Mit tud adni egy szülő? Az idejét, a jelenlétét, nyugalmát, harmóniát.

– Milyen programjaik vannak?

– A pandémia alatt a feleségem kincskereső játékokat és akadályversenyeket talált ki nekik, mentünk arborétumokba, erdőbe, sokat biciklizünk, sportolunk közösen. Tizenkét éve olvasom a gyerekeknek a *Bogyó és Babócat*. Tizenkét éve esténként nem krimi nézünk, hanem mesefilmet (nevet).

– Volt olyan szerepe, amelyben az apa-gyerek kapcsolat különleges hangsúlyt kapott?

– Az *ünnep* című darabot játszottuk a Pesti Színházban. Egy apa a hatvanadik születésnapján összehívja a gyerekeit. Kiderül, hogy az egyikük, akit gyerekkorában molesztált, öngyilkos lett. Én az a fiú voltam, akit az anyja katonai iskolába küldött, hogy ez velem még véletlenül se történjen meg. Erőszakos ember lettem, az apahiány miatt is. Amikor megtudtam, mit tett az apám a testvéremmel, és én miért jártam katonai iskolába, agyonvertem az apámat. A darab próbájára a feleségemet alakító színésznő nyolctíz éves kislánya is beült, sajnos beengedték. Az egyik jelenet arról szólt, hogy megverem a feleségemet, utána pedig szerelmeskedek vele. Nem tudtam, hogy ott ül a nézőtérben a

színésznő gyereke, és mindezt végignézi. A próba után a fiú sírós szemmel arra kért, hagyjam békén az anyukáját. A nagy színházi gőzben nem láttam tisztán a problémát, inkább dicséretnek fogtam fel ezt – én balga. Aztán eltelt hat év, és egyszer véletlenül összefutottam egy sráccal, aki nagyon csúnyán nézett rám. Hirtelen ráeszméltem, hogy ő volt az. Odamentem, és bocsánatot kértem tőle, nem csak a magam ne-

réltek volna, tele van erővel, humorral, szinte sugárzik.

– Ismerte a nagyapát?

– Apai nagyapámat nem ismerem, de tudom, hogy harminc évig lent a tárnában, életveszélyben, tíz évig pedig külszínen fejtette a szénét. Úgy gondolom, hogy a sikereim, amiket nem érdemeltem meg, mintha jutalmak lennének az ő szenvedései-

nyilván szerelmes volt az édesanyámba. Amikor egy fiú megszületik, az apa úgy érezheti, osztóznia kell a szerelmén, mert az anya odáig van a gyerekéért, ráadásul a fiúban idealizálja a férfit, és csak a jót látja benne. Ezért az apa és a fia között versenyszellem és kommunikációs űr alakulhat ki. Apám és közöttem is volt tudat alatt ilyesmi, persze az idő tiszteletté, szeretetté szelídítette a „versenyt”.

– Milyen elveket követnek a gyerekeik nevelésében?

– A konfliktusok kezelésében tudja ezeket megmutatni az ember: ne üss vissza; el kell mondani, mi történt; nem szabad kinevetni, bántani a másikat. Azokat a szabályszerűségeket követjük, amelyek nemcsak a tízparancsolatban vannak benne, hanem minden normális emberi közösségben is. Fontos nekem az udvariasság: ha bemelegyünk valahova, köszönünk, bemutatkozunk. Azért is mondják mások, hogy milyen tündérek a gyerekeink, mert ma már ez nem divat. Igyekezem példát mutatni ebben. Tulajdonképpen úgy viselkedek, ahogyan édesapámtól láttam fiatalkoromban. Amikor az aktuális udvarló telefonon kereste a nővéremet anélkül, hogy bemutatkozott és köszönt volna, apám bele szólt a kagylóba: „Múúúú”, és letette a telefont. Ha valahol nem köszönnek vissza, ott bizony megláthatják, mit kapnak tőlem. Nem lennének a helyükben (nevet).

– Hogyan nevelik hitre a gyerekeiket?

– Egyházi iskolába járnak mind. Úgy gondolom, a hit ajándék. Én is sokkal később kaptam meg, mint ahogy már misére jártunk. Egy veszekedés során azt mondta a fiam: „Nem te vagy a főnök.” „Miért, ki a főnök?” – kérdeztem. „Az Isten” – felelte. Lát-

ja rajtunk, hogy tényleg ő a főnök, és ez a legfontosabb. Engem gyerekkoromban sokat rángattak misére. A nagymamámnál, a hidegszobában, amikor már lefekvéshez készülődtünk, először imádkoztunk, aztán jöhetett a mese. Ezt mindig úgy fogtam fel, hogy az imát le kell tudni. Pedig úgy kell imádkozni, mintha az lenne a táplálék, amit a Jóistentől kapok.

– Az édesapja hogyan viszonyul ahhoz, hogy Ön sikeres színész?

– Apám fiatalkoromban azt mondta, hogy akkor hívjam előadásra, ha majd főszerepet játszom. Egyszer a *Tévedések vígjátékát* próbáltuk a Vígszínházban, akkor már több mint tíz éve a pályán voltam. Látta a próbát, majd ezt mondta: „Fiam, én mindenért elnézést kérek, nem tudtam, hogy ilyen kemény munka, amit csináltok.” Attól kezdve megbecsült, de addig úgy voltunk egymással, mint Petőfi meg az apja. Vágynék a szakmai párbeszédre vele, de ezt nem várhatom tőle, hiszen ő elsősorban apa: félt és büszke rám. Néha kivételeznek velem, és olyankor nagyon büszke.

– A gyerekei hogyan élnek meg, hogy színészek a szülei?

– Valójában nem tudom. Az ő felelősségük lesz, hogyan élnek azzal a lehetőséggel, hogy ismertek a szüleik: ráülnek a hullámra, és kihasználják; vagy harcolva ellene duplán bizonyítanak; vagy kihasználják a lehetőségeket is, de duplán bizonyítanak. Anyai ágról képzőművészeti tehetséget is örökölték, elképesztően ügyesek. A legnagyobb sikereimnek a gyerekeimet tartom.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

vében, hanem amiatt az örült miatt is, aki beengedte őt a próbára, és így olyat látott, amit nem tudott feldolgozni. Megbocsátott nekem.

A *Liliomban* Szegeden a címszereplőt játszottam, aki visszajön a tisztítóúzból, és ad a lányának egy csillogót, amit ellopott. Az olvasópróbán, amikor ehhez a részhez értünk, elsírtam magam – akkor másfél éves volt a kislányom. A darabban a lányomat játszó lányunk adnom kellett egy pofont. Nem lehetett trükkkel élni abban a helyzetben, estéről estére adtam neki a pofont a rendező utasítására. Évekkel később Szegeden sétálva találkoztam egy lánnyal, aki megtorpant, hátrahőkölt, amikor meglátott. Rádöbentem, hogy ő az, és bocsánatot kértem. De miért nekem kell bocsánatot kérnem? Miért alakulhat ki olyan helyzet, hogy ez megtörténhet? Komoly döntés és felelősség, hogy hol végzem a munkámat, mi- ben játszom. Ha egy darabban egy gyereknek szerepet kell vállalnia, szakembert kell hívni hozzá, hogy alkalmas-e rá, és fel tudja-e dolgozni a történeteket.

– Hogyan formálódott Önben az apaságról kialakított kép?

– Apámat mindig nagyon tiszteltem. Mindig reggel ötkor ment munkába, bányászcsaládból származott. Hegesztő volt a képesítése, majd árszakértő lett a szénbányák- nál, aztán a postánál dolgozott hivatalnokként, két-három megye postai épületeinek műszaki ellenőre volt, onnan ment nyugdíjba. Sokat betegeskedett, öregembernek nézett ki. Aztán hatvanhárom éves korában gondolt egyet, és a cukorbetegségére kapott tableta kivételével elhagyta az összes gyógyszert. Azóta esténként iszik egy deci vörösbort, és lenyom százötven fekvőtámaszt. Bár most, hogy már nyolcvankét éves, nem tud annyit. Mintha kicse-

ért. Miközben keményen dolgozott a sötétben, térdén állva, azt gondolhatta magában: „jó-jó, nekem most nem könnyű, de majd az unokáimnak talán könnyebb lesz az élete”. Nekem is az a felelősségem, hogy az unokáim olyan életet élhessenek, amiben nem nyomja őket a bűneim súlya. Hiszek abban, hogy ha jól teszünk, azt az utódaim is visszakapják.

Az anyai nagyapám mogorva ember volt. Egyetlenegyszer mosolygott, amikor hazajött a kórházból, és mi ugráltunk örömmünkben. Engem Kártevőnek hívtak, az unokatestvéremet, aki most tűzoltóparancsnok, Csirkefogónak. Negyvenéves volt, amikor apa lett, a nagymamám akkor töltötte be a húszat. Módos kisbirtokos család sarja volt, de elvettek tőle mindent a háború után, ami letargikussá tette. Viszont nyolcvanévesen még megemelte a nyolcvan kilót. Nem tudta kimutatni az érzelmeit, de a felesége halála után ő is azonnal elment.

– A családban kik voltak vallásosak?

– Bányakolóniában éltek az apámék, ott templom sem volt. Anyám paraszti környezetben nevelkedett. Az utcáfronon volt egy Mária-szobor, egy kőoltár, amit ők állítottak. 1945-ben egy vihar lerombolta a kápolnát, viszont a Mária-szobor, a Keszti Madonna sértetlenül megmaradt, és egy múzeumba került. Később filmet forgattunk. Egyszer csak váratlanul megláttam ezt a Mária-szobrot, mondtam is a többieknek, hogy a miénk volt. Én az anyai modellt követtem inkább, más területeken is jobban hasonlítok az édesanyámrá, de apám állhatatossága is bennem van.

– Miért hatott jobban az anyai minta?

– Az apával a fiúgyerek sokszor különleges helyzetet él meg. Apám

Egy hivatás a „csodalábas” gyermekekért

Beszélgetés Szabó Miklós Károllyal, a hit és az orvoslás kapcsolatáról

A Semmelweis Egyetem Ortopédiai Klinikájának főorvosával, a Ponseti-technika egyik meghonosítójával, a dongalábas gyermekek kezelésében hazai szaktekintélynek számító Szabó Miklós Károly piarista öregdiákkal beszélgettünk a hit és az orvosi hivatás kapcsolatáról, Istenről, az emberi szenvedésről, ellenszélről, kitartásról és életről.

– Jézus azt mondta: „Aki egyet befogad e legkisebbek közül, engem fogad be.” Kálazanci Szent József, a piarista rend alapítója pedig a leginkább rászoruló gyermekeknek szentelte az életét. Piarista diákként hatott Önre a pályaválasztásában Kálazancius példája és Jézus tanítása?

– Tudat alatt hathatott rám mindkettő, főként az utóbbi, hiszen egy keresztény ember egész életét végigkíséri Jézus tanítása. De a pályaválasztásomban tudatos szinten nem befolyásoltak ilyen motívációk. Ahogy én látom, általában inkább a hivatás találja meg az embert, mint fordítva. Amikor aztán elkezd valaki egy adott szakterületen dolgozni, akkor látja csak igazán, hogy valóban rászabták-e azt a szerepkört. Nemcsak arra gondolok, hogy felkészült-e rá szakmailag, hanem arra is, hogy alkalmas-e rá emberileg. Több olyan kollégát láttam már, akik kiváló szakemberek voltak, de nem illett a személyiségükhöz, hogy gyerekekkel foglalkozzanak. Mások kiválóan értettek a gyerekek nyelvén, de a szakmai felkészültségük nem volt megfelelő. Egy jó gyermekortopédusban e kettőnek egyszerre kell jelen lennie, és úgy gondolom, ez olyan adottság, amit odafentről, a Jóistenről kapunk.

Hiszem, hogy a Jóisten vezetett el a hivatásomhoz, ahhoz, hogy dongalábas és más, súlyosan sérült gyermekek gyógyításával foglalkozzam, s úgy mond ingyenesen, a társadalombiztosítás által támogatott formában tegyem ezt. De sohasem volt ez tudatos döntés részemről, nem gondoltam arra, hogy igen, Jézus ezt tanította, akkor gyerünk, csináljuk ezt. Inkább tudat alatti határról és utólagos felismerésről, rácsodálkozásról beszélnék.

– Hogyan került kapcsolatba a vallással? Hol gyökerezik a személyes Isten-kapcsolata?

– Én édesanyámtól kaptam a vallásosságot, ő pedig az édesapjától és a nagymamájától. Hatéves koromban lettem elsősül, pedig a 70-es évek végén még megszólalt az a szülő, akinek hittanra járt a gyereke. Szüleim, nagyszüleim a saját bőrükön tapasztalták meg a hitük miatti kirekesztettségét, a továbbtanulástól való elzártságot. Gyerekkoromban még jellemző volt, hogy csak az udvaron, halkan beszélünk a templomról, és nem volt szabad nagyodra verni, hogy hittanra járunk. Édesanyám mellett fontos megemlítenem a piarista Kállay Emil atyát és a Szent Imre-plébánián tartott hittanóráit. Nagyszerű közösség alakult ki ott, aminek máig élő baráti kapcsolatokat köszön-

hetek. Ehhez adódott hozzá a piaristák vallásos nevelése.

– Orvosként segíti Önt a hivatásában az, hogy hívő ember, és bármiben támaszkodhat Istenre?

– Tele van ez a hivatás buktatókkal, főként morális értelemben: ilyen volt egyfelől a hálapénz-rendszer, másfelől az, hogy az ember akár olyan áron is kitarson a hivatása mellett, hogy adott esetben nélkülöznie kell. Amikor elhatároztam, hogy gyermekortopédus leszek, tudtam, hogy soha nem lesz jachtom az Adriai-tengeren. Nem vagyok büszke azokra az évekre, amikor pénzt fogadtam el azért, hogy megmaradjak a szakma számára itt-hon, de talán még időben meg tudtam hozni a döntést, hogy ennek legyen vége. Azóta nyugodtabban alszom, és szabadabbnak érzem magam, mint előtte.

Meg tudok elégedni azzal, amim van, és ez hatalmas ajándék. Ez döntés is volt, de alkati és szocializációs kérdés is. Nem hiszem, hogy Isten nélkül bárki képes lenne hosszabb időn át áldozatot vállalni másokért, lemondani dolgokról, és ha kell, felemelni a hangját azokért, akik kicsik és nincs szavuk. Jezsuita barátaim nagy hatással voltak rám, amikor arra biztattak, ha egy döntéstől csak az tart vissza, hogy mit szólnak hozzá mások, vagy az, hogy félek a következményektől, akkor gondos mérlegelés után úgy, de bátran lépjek. Jobb a nehezebb utat választani, mert az igazságtalanságra akkor is fel kell hívni a figyelmet, ha másoknak ez nem tetszik. Ezzel a gondolatkörrrel teljesen azonosultam, és őszintén szólva gyakran szenvedtem is emiatt az elmúlt huszonöt évben, mert sokaknak nem tetszett, amikor határozottan kiálltam amellett, amit igaznak véltem.

Szerencsés vagyok, mert a feleségem vallásos, a baráti körömhöz tartozók jó része is hívő. Négy gyermekem van, a baráti családok is sokgyermekesek, tehát van egy erős háttérországom, egy közösségem, akikkel együtt megélhetem az istenhitemet. Úgy gondolom, mindenekelőtt ennek köszönhetem, hogy nem roppantam össze útközben, és még min-

dig a pályán vagyok. Tisztelettel és hálával gondolok azokra a kollégáimra is, akik mellettem állnak, kitartanak, és bevallottan nem istenhívők. Jó emberek, erős hátteret jelentenek nekik is. Talán nem is gondolják, hogy igazából nem Istennel, hanem egyfajta torz istenképpel van bajuk.

– Istent még kereső ismerősim időnként felteszik a kérdést, hogy ha van Isten, és szeret minket, miért hagyja, hogy ennyi rossz dolog történjen a világban.

kával dolgozom, kicsit jobban elfogadható számomra a szenvedés és a látott javulás aránya. Úgy érzem, üres kézzel jöttem erre a világra, és úgy is fogok távozni egyszer, de a Jóisten adott számomra egy olyan hivatást és hozzá tehetőséget, aminek köszönhetően a két végpont között tudok valamit könnyíteni, jobbítani ezekben a gyerekeknek és a szüleiknek az életén.

A családomban is éltünk át nehézségeket. A testvéremnek orvosi műhiba miatt nagyon súlyosan sérülten született a

ben és az örömben is velem lévő, az emmauszi utat velem együtt járó, élő Isten. Nem valahonnan egy pálmafa alól, koktéllal a kezében nézi, amikor szenvedünk itt a Földön, hanem mindvégig velünk van a szenvedésben, és soha nem hagy bennünket egyedül. Nem tudunk olyan kilátástalan helyzetbe kerülni, vagy olyan mélypontra jutni, ahol ne állna ott mellettünk, és ne fogná a kezünket.

– Kérem, meséljen Ignacio Ponsetiről, akiről Tom Brokaw amerikai újságíró azt írta, ő „Isten ajándéka a dongalábas gyermekeknek”.

– Személyesen is találkoztam vele egyszer. Később, amikor már hét éve dolgoztunk Magyarországon a Ponseti-technikával, kijutottam Iowába, ahol az akkori szakmai örökösével dolgozhattam együtt, és tőle tanulhattam. Ponseti nagyon közvetlen, barátságos ember volt. Még a halála előtti napokban, kilencvenöt évesen is dolgozott; elképesztő, mennyi kitartás, motiváció és lendület volt benne. Hetvenéves volt, amikor tanítani kezdte a kollégáját, akitől aztán én is tanultam a módszert, s utána még huszonöt éven át dolgozott együtt vele.

Mindvégig az vezérelte, hogy segítsen másokon, és száz százalékgig odatette magát a gyermekekért. Pedig szinte egész életében ellenszélben dolgozott. 1946-ban kezdte alkalmazni a technikáját, de a világ még ötven éven át nem volt hajlandó elfogadni, amit a dongalábas gyermekek kezelésével kapcsolatban mondott, még hazájában sem ismerték el. Híres mondása volt, hogy a „klasszikus sebészi megoldás nem valódi válasz”. 2009-ben halt meg. Még megérhettem, hogy lassan az egész világ alkalmazni kezdte a módszert, beleértve Magyarországot is.

Számomra ő példakép, az az ember, aki tényleg az egész életét arra áldozta, hogy segítsen ezeken a kisgyerekeken. Mindezt nehéz körülmények között tette, és úgy, hogy Amerikában is az számít nagy sebésznek, aki bravúros műtétek sorát végzi el, nem pedig az, aki csecsemőkkel és holmi gipszekkel babráll. Egy forradalmian új, kevesebb fájdalommal és kisebb műtéti beavatkozással járó módszert talált ki, mégis a felkapott, jó nevű sebészek árnyékában élte le az életét, de örömmel és büszkén vállalta ezt. Az ő példája is azt mutatja, hogy az életben a legnagyobb tettek nem mindig látványosak.

– Az ország számos távoli pontjáról még ma is heti rendszerességgel Önhöz hordják a szülők kezelésekre a dongalábas gyermekeiket, mert sok helyen még mindig nem a Ponseti-technikát alkalmazzák a szakorvosok. Milyennek látja a jövőt e tekintetben?

– Mára eljutottunk odáig, hogy idehaza nyíltan senki nem kérdőjelezi meg, hogy dongaláb esetén a Ponseti-technika az elsődlegesen alkalmazandó terápia. A szakmai kollégiumtól én kaptam felkérést arra, hogy a módszer szakmai protokollját korszerűsítsem, egységes formába öntsem, így hivatalosan is ez lesz az elfogadott technika. Hogy mégis sokan az ország távoli vidékeiről is hozzám járnak gipszlesekre, az azért van, mert még mindig vannak olyan idősebb kollégák, akik a régi rutin szerint járnak el, nem követik a szakma fejlődését. Őket sajnos nagyon nehéz meggyőzni arról, hogy a Ponseti-technika a helyes módszer. A rögválóság pedig az, hogy a végén az ilyen – még mindig a régi, „klasszikus” sebészi megoldás szerint dolgozó kollégák által kezelt – gyerekek is nálunk kötnek ki. Sokszor sajnos számos nem túl szerencsés műtét, sok-sok rosszul felhelyezett gipsz után, megviselt állapotban, és az ideálisnál idősebb életkorban, amikor már kevésbé könnyen alakíthatók a lábak. De ha nehezebben is, rajtuk is szoktunk tudni segíteni.

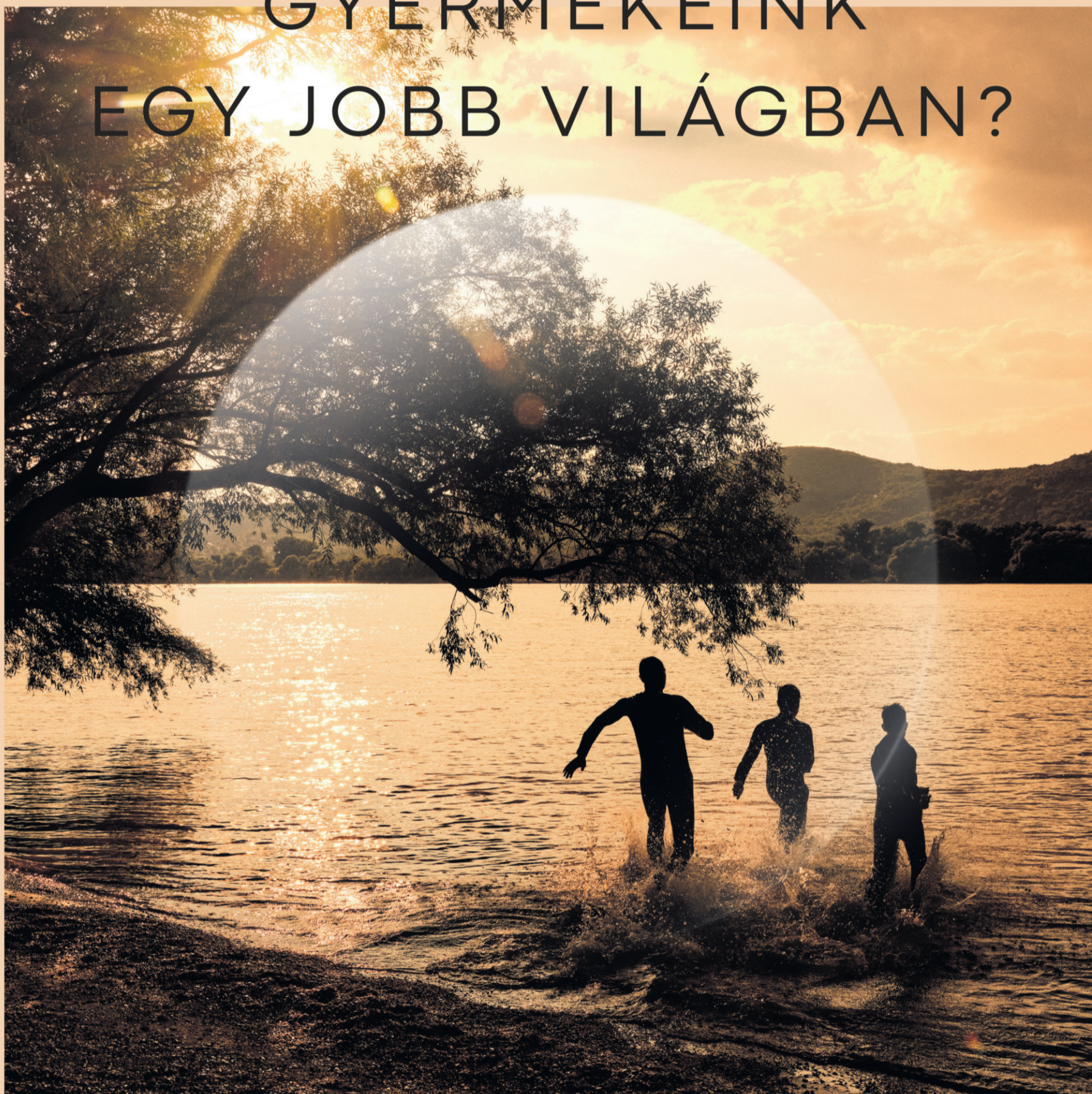
Wallace B. Lehmann professzor 2005-ben, hetvenéves korában így vallott egy előadásában: „En majd negyven évig alkalmaztam a kiterjesztett sebészi feltárást, tíz éve váltottam a Ponseti-technikára, és biztosíthatom magukat, hogy ez sokkal jobban működik. Ha én váltottam ennyi év után, akkor higgyék el, hogy maguknak is menni fog!” Ez olyan egyértelmű üzenet volt, ami engem ott és akkor egy életre irányba állított. Ha ez a professzor hatvanévesen felismerete, hogy időközben született egy hatékonyabb módszer anélkül, amit addig évtizedeken át alkalmazott, akkor egyáltalán nem tartom elfogadhatónak, ha valaki hiúsági kérdést csinál ebből. Orvosként senkinek nincs joga elhanyagolni a tudomány fejlődését. Aki körültekintően megvizsgálja az eredményeket és a módszer leírását, az átáll erre a technikára, mert most már ez a legjobb.

Alapvetően bizakodóan tekintek a jövőbe, mert látom, hogy az országban egyre többfelé dugja ki a fejét egy „palánta”, aki valóban Ponseti szerint dolgozik, ha elakad, tanácsot kér, és örömmel együttműködik velünk. Nagyon bízom a fiatalokban, és abban, hogy tíz év múlva már mindenhol ezt a módszert fogják alkalmazni itthon, és mindenütt helyesen fogják alkalmazni. Nagyon remélem, hogy én is itt leszek még, és mindenben tudom majd segíteni őket.

Borbás Bálint
Fotó: Piarista.hu

HOGYAN ÉLHETNÉNEK GYERMEKEINK EGY JOBB VILÁGBAN?

Duna, Szentendrei-sziget, Magyarország

A fenntarthatóságért tenni egyet jelent azzal, hogy egyaránt gondolunk a bolygónk és gyermekeink jövőjére.

Elsőként Budapesten rendezzük meg Közép-Európa legnagyobb, fenntarthatósággal foglalkozó kiállítását, ahol kézzelfogható megoldásokat mutatunk a fenntartható hétköznapokhoz.

2021. november 29. – december 5. — Budapest, Hungexpo
Közönségprogramok november 30-tól.

PLANET[•]

BUDAPEST 2021

SUSTAINABILITY EXPO AND SUMMIT
FENNTARTHATÓSÁGI EXPÓ ÉS VILÁGTALÁLKOZÓ

www.planetbudapest.hu